

Information

Stammeundervisning for førskolebørn

HVAD ER STAMMEN?

Stammen defineres som forstyrrelser i tale-rytmen, hvor personen præcist ved, hvad han/hun ønsker at sige, men i det givne øjeblik ikke er i stand til det på grund af ufrivillige gentagelser, forlængelser eller blokeringer af lyde.

Man taler om stammen, når talen ikke flyder uanstrengt og upåfaldende.

Stammen er ikke kun et talehandicap; det er også et kommunikationshandicap forbundet med angst, fordomme og uvidenhed.

Mange små børn hakker i deres tale, mens sproget udvikler sig, og dette behøver ikke at være stammen.

Det er ikke muligt at afgøre, om der er tale om stammen eller småbørnshakken. Det er derfor en god ide at søge talepædagogisk bistand så tidligt som muligt.

Stammen består af -

En hørbar del, som kan være -

Gentagelser:

Gentagelser kan forekomme på hele ord eller dele af ord; eksempelvis bi-bi-bil eller min-min-min.

Forlængelser:

Forlængelser kan forekomme på lyde enten i starten af ord (eeeeeelefant) eller inde i ord (boooooold).

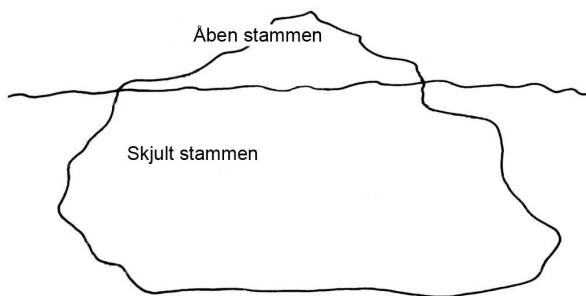
Blokeringer:

Her oplever barnet, at ordet sidder fast. Det er umuligt at sige det ord, barnet har sat sig for.

En synlig del, som kan bestå af medbevægelser af krop og ansigt, eller manglende øjenkontakt.

En usynlig del, som omfatter tanker og følelser om sig selv som stammer. Den usynlige del fylder rigtig meget hos mange mennesker, der stammer.

Stammen kan sammenlignes med et isbjerg. Det er kun en lille del af problemet, der er synligt for omgivelserne.

Stammen er ikke noget stationært. Den udvikler sig i samspil med omgivelserne.

Stammen varierer i mængde og over tid, således kan barnet have perioder uden stammen og andre perioder med mere stammen. Dette er ikke nogens skyld, men ganske enkelt stammens "natur".

I kan opleve, at jeres barn er helt upåvirket af sin stammen og ufortrødent taler videre. I kan også opleve, at jeres barn har svært ved at sige bestemte ord og må kæmpe med at sige ordet. Andre gange bliver jeres barn måske tavst, fordi det ikke kan sige et bestemt ord, eller ked af det. Det kan være en svær situation at være i som forældre. Den bedste hjælp, I kan give jeres barn, er at vente og lade barnet tale færdigt. Kom ikke med "gode råd" som: "prøv lige igen, træk lige vejret, prøv at slappe af".

Det er vigtigt for barnet, at stammen ikke er et tabu. Det er okay at stamme, og stammen forværres ikke af, at man taler om den.

MÅL for CKV's stammeundervisning

På Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV) arbejder vi ud fra non-avoidance princippet – ikke at undgå sin stammen. Vi kan ikke fjerne stammen, og det er derfor heller ikke målet med undervisningen.

Målet er at sætte barnet i stand til at håndtere sine kommunikationssituationer og sin stammen bedst muligt. Dette betyder, at vi arbejder med at bevare/øge barnets talelyst.

I arbejdet med førskolebørn lægger vi stor vægt på at informere forældre og andre vigtige voksne i barnets omgivelser og give dem redskaberne til at støtte barnet bedst muligt.

Der er hjælp at hente

I kan som forældre søge hjælp hos Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) i jeres kommune. De kan henvise til CKV.

CKV's tilbud til børn der stammer.

- Når jeres barn henvises til CKV, inviteres I og jeres barn til en samtale og undersøgelse, hvor barnets stammen og undervisningsbehov vurderes.
- CKV's undervisningstilbud for førskolebørn består af et kursusforløb i en gruppe med 4-5 børn og deres forældre.
- Hvis barnet efter skolestart stadig har behov for et undervisningstilbud i forhold til sin stammen, er der mulighed for at fortsætte i CKV's tilbud til skolebørn, der stammer.

CKV's undervisning / behandling er gratis.

Hvis du har spørgsmål til undervisningens forløb eller til nogle af de andre emner, der er nævnt ovenfor, er du velkommen til at kontakte talepædagogen på CKV.

Kontakten kan foregå telefonisk, per mail eller ved personligt fremmøde på CKV. Men det anbefales at ringe i forvejen og få en aftale.

CKV, Heden 11
5000 Odense C
Tlf. 9944 3400

Telefontider:
Mandag - fredag kl. 9.00 - 12.00
E-mail: tale.fyn@rsyd.dk

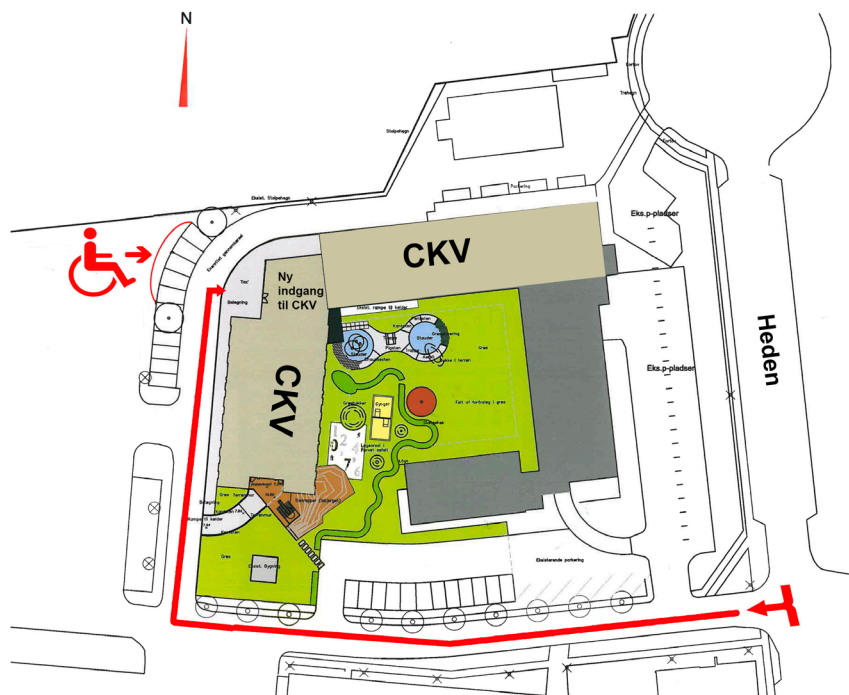
8 gode råd

1. Kom ikke med bemærkninger som "tal langsomt", "træk vejret" eller "slap af". Sådanne forenklede råd kan føles nedværdigende og hjælper ingen.
2. Vis med dit kropssprog og ansigtsudtryk, at du lytter til hvad barnet siger – ikke hvordan det bliver sagt.
3. Hold naturlig øjenkontakt og vent tålmodigt og naturligt, indtil barnet er færdig.
4. Du kan sikkert blive fristet til at færdiggøre sætninger eller sige de ord, som barnet ikke kan sige. Det skal du ikke gøre. Det er generende og demotiverende for barnet.
5. Nedsæt antallet af spørgsmål du stiller barnet. Børn taler mere frit, hvis de får mulighed for at give udtryk for deres egne tanker, end hvis de skal besvare forældrenes spørgsmål. I stedet for at stille spørgsmål, kan du kommentere det, barnet har sagt, og på den måde vise, at du har hørt indholdet.
6. Hjælp alle familiens medlemmer med at tale efter tur og lytte. Børn – især dem der stammer – finder det meget lettere at tale, når der kun er få afbrydelser, og de har lytternes opmærksomhed.
7. Tal ikke for hurtigt – men heller ikke så langsomt, at det lyder unaturligt. Dette fremmer god kommunikation med alle.
8. Frem for alt: Vis barnet, at du accepterer det, som han/hun er. Vis at du er der for barnet, og at du støtter ham/hende – både når der kommer stammen, og når der ikke gør.

(Frit efter Stuttering Foundation of America)

Se også www.stammen.dk.

Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi
Taleafdelingen
Heden 11, 5000 Odense C
Tlf. 9944 3400
E-mail: tale.fyn@rsyd.dk

CKVTA-31082016